

FOTO 3. Plaça major. Santo domingo de la Calzada.

FOTO 4. Límit de Castella - lleó. Blat i més blat.

no es veu gens de vinya.

L'alberg, tranquil i acollidor, es troba al carrer Major i pertany a la cofraria del Sant. Salvador va arribar-hi abans que jo, ja que la butllofa em feia caminar a poc a poc; malgrat això, a les 11 h, era a l'alberg (quan ens apareix una butllofa, cal, després de la dutxa, curar-la bé, amb agulla i fil, desinfectar-la, tapar-la i esperar no notar res al dia següent).

Sant Domènec (Domènec de Viloria) fou un dels grans impulsors i benefactors del Camí al segle XI i, quan va morir, en 1109, fou soterrat a la vora del camí. Anys després, sobre el seu sepulcre, s'alçà la catedral i l'actual ciutat de Santo Domingo de la Calzada.

La catedral té capçalera romànica, tres naus gòtiques i dues portades (romànica la principal i renaixentista la del costat dret). A l'interior, hi ha un galliner que recorda a tothom el miracle del gall i la gallina: conta la llegenda que una família de pelegrins alemanys s'allotjà en un hostal i la criada s'encapritxà del fill, però aquest no li va fer cas, per la qual cosa, la xica amagà una copa d'argent a la bossa del jove pelegrí i el denuncià per lladre. El corregidor ordenà que el penjaren, però sant Domènec el mantingué viu fins que els seus pares arribaren, els quals anaren a dir a l'autoritat que el seu fill encara era viu; tanmateix, el corregidor els contestà que el jove era tan viu com la gallina que estava menjant-se. A l'instant, l'au s'incorporà i cantà davant de tots. Des d'aquest moment, un gall i una gallina

tenen galliner a la catedral.

Digne d'admirar a la catedral és també el mausoleu, barroc, del Sant. La plaça Major, darrere de la catedral, és també digna d'admiració, així com tot el carrer Major. (FOTO 3)

Per a menjar, a Santo Domingo hi ha molts llocs, però jo en recomanaria dos: el restaurant *El Abuelo*, molt a prop de l'alberg, i el restaurant *Los Arcos*, passada la catedral. En els dos llocs podem triar diversos plats —tots ells apetitosos— per poc més de 1.000 ptes. Si volem donar-nos un xicotet tiberi, podem anar al Parador Nacional de Turisme o a la fonda *El Peregrino*.

SANTO DOMINGO DE LA CALZADA → BELORADO 23 km

La sortida de Santo Domingo es fa pel pont que el sant va construir sobre el riu Oja. També des d'ací fins a Granyón s'ha habitat un camí paral·lel a la carretera que eludeix el perill.

En aquest cas, el camí no té pèrdua, de manera que podem matinar, i més si pensem que l'alberg de Belorado és menut i amb poques lletres.

A Grayón, em vaig quedar jo fa dos anys. És l'últim poble de la Rioja; s'hi entra en la Comunitat de Castella - Lleó; i la veritat és que es nota, ja que no veus més que camps de blat per tot arreu. (FOTO 4)

A Redecilla del Camino, hi ha una pica baptismal romànica, del s. XII, molt interessant, però cal demanar les claus de l'església per poder veure-la.

També hi ha, a la carretera, un bon lloc per a esmorzar.

A partir d'ací, també han reparat un camí que permet evitar la carretera, tot i que discorre per la vora. També es passa per Viloria de Rioja, lloc on va nàixer sant Domènec però, com que això comporta fer dos quilòmetres més de trajecte, hi ha molta gent que segueix de dret, entre altres raons perquè hi ha poc per veure en aquest llogaret,

ja que la casa on va nàixer el sant va ser enderrocada fa alguns anys.

El camí continua per Villamayor del Río, sempre a la vora de la carretera, fins a Belorado, i sempre envoltat de camps de blat.

Belorado no es veu fins que no et trobes als seus carrers. L'alberg està bastant deteriorat; pertany a la parròquia, però està molt ben atès i l'hospitalera ofereix polioll fresquet a tothom. (FOTO 5)

Belorado té una plaça Major molt gran, amb bars i tendes, i els embotits d'ací tenen guanyada fama.

Per menjar, és preferible eixir a la carretera, on trobarem diferents restaurants, tots ells amb apetitosos menús al preu de 1.000 o 1.200 ptes (recorde que vaig menjar uns fesols molt saborosos).

Ací, a Belorado, vam passar la vesprada amb Ramón i Piu, dos xicots de Linares (Jaén) de 35 i 55 anys. Piu tenia un peu que feia angoixa per les butllofes, i el metge li va dir que abandonés el Camí. A partir d'ara, Ramón es convertirà en el nostre company de fatigues fins a Santiago, com Joan i Tresa, un matrimoni de 60 anys d'Alagón —aragonesos, per tant—, que ja vam conèixer a Nájera i que seran també bons companys de camí.

BELORADO → SANT JOAN D'ORTEGA 25 km

De Belorado s'ix pel pont que va construir sant Joan d'Ortega, deixeble de sant Domènec i que va continuar la seua obra constructora de ponts i camins per facilitar el trànsit de pelegrins a Santiago. Es pot sortir de nit si coneixem el camí, en cas contrari és preferible esperar la llum del dia.

Un camí en no massa bon estat, freqüentment enfangat, ens portarà fins a Tosantos, Villambista i Espinosa del Campo, tres llogarets molt afectats per l'emigració, com ho demostra la gran quantitat de cases en runes que trobarem.

Seguim fins a Villafranca Montesdeoca però, abans, caldrà parar una estona a les runes de l'antic monestir de Sant Felú (s. VI-VII), del qual tan sols queda un absis en el qual —conta la tradició— descansen les despulles de Dídac Porcelos, fundador de Burgos.

S'entra a Villafranca per la carretera nacional, que creua el poble amb molt de perill, i la parada obligada és en el bar - restaurant *El Pájaro* on,

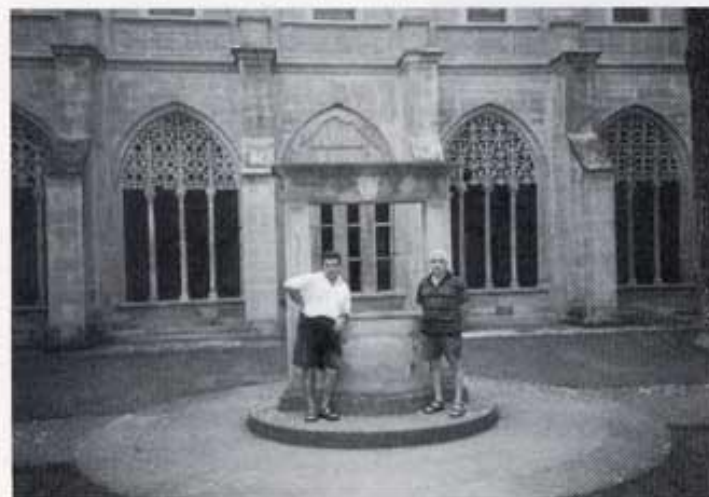

FOTO 5. Alberg de Belorado.